Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M, Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Auton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. in 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fiecare ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 163. Brașovŭ, Sâmbătă 22 Iulie (3 Augustŭ) 1889.

Brașovŭ, 21 Iulie.

Era de prevĕḑutŭ, că vorbirea prințului regentŭ alŭ Bavariei către gimnasticii germanĭ din Austria are sĕ ridice furtunĭ în pressa cehică.

Tóte foile cehe constată caracterulŭ pangermanŭ alŭ vorbirei, a cărei tendință, ḑicŭ ele, e unŭ amestecŭ strigătorŭ în raporturile interne ale Austriei, fiindŭ îndreptată în contra slavismului austriacŭ.

„Hlas Naroda“, care imputá prințului regentŭ ambițiune demagogică, ḑice că nicĭ chiar raportulŭ de alianță dintre Austria și Germania nu îndreptățesce pe prințulŭ a se amesteca în afacerile interne ale Austriei, și din punctŭ de vedere alŭ politicei austriace, a căruia țîntă trebue sĕ fiă egala îndreptățire a tuturorŭ popórelorŭ, trebue respinsă în modulŭ celŭ mai hotărîtŭ vorbirea.

„Morawska Orlice“ din Brünn declară vorbirea ca o demonstrațiune în contra actualelorŭ raporturĭ politice interne ale Austriei, ca unŭ atacŭ asupra independenței Austriei, care nu numai din motivŭ de onóre, ci și din motive de interese proprii bine înțelese și în interesulŭ susținerii păcii europene trebue sĕ fiă apĕrată în contra demonstrațiunilorŭ înscenate în capitala Bavariei cu cooperarea prințului regentŭ.

„Cea mai deplină independență a Austriei — ḑice fóia din Brünn — este o cerință a tuturorŭ popórelorŭ monarchiei, chiar și a maiorităţii Germanilorŭ Austriei, și ar fi cu cale, ca Austria sĕ lămurescă pe factorii imperiului germanŭ în privința acésta, spre a se evita o falsă concepere a raporturilorŭ austriace din partea Germaniei. Nicĭ unŭ imperiu nu póte suferi în tăcere, ca independența sa sĕ fiă ignorată orĭ negată, décă nu vrea sĕ-șĭ pérḑă puterea și demnitatea“.

Nu mai încape îndoială, că a urmări aḑĭ țelurĭ de germanisare în Austria e lucru fórte greu, după-ce maioritatea poporațiunei Austriei, care o formézá Slavii. e predomnitóre prin representații ei și în corpurile legiuitóre ale celorŭ mai multe provincii austriace, ca și în parlamentulŭ centralŭ din Viena. E cu atâtŭ mai greu lucru, cu câtŭ chiar guvernulŭ Taaffe e resultatulŭ votului acestei maiorităţĭ.

Dér décă aḑĭ nu potŭ avé nicĭ unŭ succesŭ țelurile de germanisare, potŭ din contră avé urmărĭ grave pentru monarchiă, căcĭ ele vorŭ arunca pe Slavii Austriei cu totulŭ în brațele Rusiei, în care vorŭ ajunge sĕ védă singurulŭ scutŭ și apĕrare a naționalităţii lorŭ.

„Narodni Listy“ atrage chiar indirectŭ atențiunea Rușilorŭ asupra ideilorŭ pangermane și a amintirei alianței triple cu massele ei colosale de armată, ḑicêndŭ că rĕu au făcutŭ gimnasticii rușĭ din Moscva de au trimisŭ o deputațiune la serbările din München; asta dovedesce că Rușii suntŭ rĕu informațĭ despre raporturile din vestŭ, și anume din Germania, căcĭ altfelŭ nu póte înțelege cum ar lua Rușii parte la o demonstrațiă de Mare-Germaniă.

Ceea ce amŭ susținutŭ în numĕrulŭ trecutŭ alŭ fóiei nóstre, când amŭ ḑisŭ, că scopulŭ alianței austro-germane este și întărirea germanismului în Austria, se adeveresce aḑĭ printr'o enunciațiune a fóiei oficióse germane „Kreuzzeitung“ din Berlinŭ, care ḑice, că tractatulŭ de alianță nu s'a încheiatŭ numai pentru siguranța esternă, ci și pentru liniștea internă a ambelorŭ state. Cele ḑece până în douĕspreḑece milióne de Germanĭ din Austria — ḑice fóia germană — suntŭ o parte constitutivă principală a puterii de statŭ a împĕrăției; slăbirea lorŭ însemnézá slăbirea puterii monarchiei, care trebue susținută în interesuln Austriei și alŭ Germaniei, și în adevĕrŭ că Germania n'a încheiatŭ alianța, pentru ca sub scutulŭ sĕu sĕ se transforme Austro-Ungaria într'o tabĕră de popóre dușmane Germanilorŭ.

Oficiósa germană face negreșitŭ alusiune și la șoviniștii maghiarĭ — carĭ atâtŭ de desŭ demonstrézá în dietă și afară din dietă în contra Germanilorŭ — când ḑice, că atâtŭ în Cis- câtŭ și în Translaitania esistă elemente dușmane Germanilorŭ.

Ministrulŭ Taaffe va vedé cum o va scóte la capĕtŭ în Austria, dér ministrulŭ Tisza de sigurŭ că va simți greu avertismentulŭ ce i-se dă. A deslănțuitŭ ura de rassă, acum sĕ o potolescă, décă e în stare. Alianța nu e încheiată, ca șoviniștii ungurĭ sĕ'șĭ jóce mendrele, — așa ḑicŭ cei din Berlinŭ și din München.

DIN AFARĂ.

Alianța ruso-francesă.

Scirile ivite cu privire la o alianță ruso-francesă se ventilézá mereu. „Parti National“ scrie în privința acésta următórele:

Din isvorŭ autenticŭ suntemŭ informațĭ, că cam cu unŭ anŭ înainte de asta Rusia s'a încercatŭ a încheia o alianță secretă cu Francia. Acéstă alianță ar fi fost sĕ constea numai din aceste douĕ puncte: 1) Se încheiă alianță defensivă și ofensivă între Francia și Rusia. 2) Nicĭ unuia dintre aliațĭ nu-i este permisŭ a intra în învoelĭ cu altŭ statŭ, fără conlucrarea celuilaltŭ aliatŭ. Unŭ autorisatŭ oficialŭ rusescŭ a sositŭ la Parisŭ și de repețite-orĭ s'a consultatŭ cu Carnot, care a primitŭ cu mare bucuriă oferturile Rusiei. Din motive constituționale însĕ, Carnot a fostŭ împedecatŭ de a subscrie pactulŭ de alianță. A împărtășitŭ lucrulŭ cu ministrii sĕi și s'a hotărîtŭ ca în afacerea acésta sĕ se trimită la Țarulŭ o deputațiune neoficială.

Cestiunea strămutărei residenței papale.

„Nordd. Allg. Ztg.“ publică tocmai în frunte o telegramă, ce 'i-se trimite din Roma ḑiarului „Standard“, și în care se ḑice, că Francia a făcutŭ Papei ofertŭ de a se strămuta într'unulŭ din orașele Franciei, promițêndu-i, că décă o va face acésta, ea îi va restabili puterea lumescă. Papa a declaratŭ însĕ înaintea cardinalilorŭ, că a respinsŭ acestŭ ofertŭ, deórece elŭ numai în casulŭ unui rĕsboiu va părăsi Roma și la nicĭ o întêmplare nu'șĭ va strămuta residența în Francia cu scopulŭ acesta, ca sĕ dea prin acésta Franciei pretextulŭ de a'i declara Italiei rĕsboiu.

De altă parte se scie însĕ, că Anglia a oferitŭ Papei insula Malta, pentru casulŭ, când acesta ar voi sĕ se strămute acolo. Nu se póte crede însĕ, că Papa ar fi aplicatŭ sĕ se strămute într'unŭ statŭ protestantŭ, cum este Anglia. De altmintrelea nu încape îndoélă, că strălucirea papatului cu situațiunea, în care se află elŭ ca putere lumescă — căcĭ orĭ-cum ar fi influența lui se estinde asupra întregei lumĭ — ar contribui multŭ la zidirea însemnătăţii acelei țĕrĭ, în care s'ar strămuta. De aceea și Spaniolii speră cu bucuriă, că Papa îșĭ va strămuta la ei residența sa, fiindŭ Spania unŭ statŭ catolicŭ.

Orĭ-câtŭ se ventilézá însĕ prin ḑiare vestea despre strămutarea Papei, cu greu se póte crede, că acésta se va întêmpla. Décă nu s'a strămutatŭ Papa atuncĭ, când 'i-s'a luatŭ din mână puterea lumescă și când elŭ se afla în situațiunea unui prinsonierŭ cu greu se póte crede, că s'ar hotărî s'o facă acésta astăḑĭ, când situațiunea lui în Italia nicĭ-decum nu se póte ḑice, că ar fi nesuferibilă.

SCIRILE ḐILEI.

Archiducele Albrechtŭ, cu ocasiunea șederii sale în Sibiiu, a primitŭ visita I. P. S. S. Metropolitului Mironŭ Romanul și a membrilorŭ consistoriului archidiecesanŭ, Vic. Dr. Pușcariu, a Protosing. Frateșŭ și consil. consist. Hanea și Lazarŭ, a Episcopului ev. Dr. G. D. Teutsch ș. a.

* * *

Regele României a primitŭ din partea d-lui președinte alŭ Statelorŭ-Unite ale Americei de Nordŭ, și din partea d-lorŭ căpitanĭ regențĭ ai Republicei San-Marino o scrisóre de felicitare, dreptŭ rĕspunsŭ la notificarea ce li-s'a făcutŭ,

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

„Din München.“

(Scrisorĭ adresate directorului „Gazetei“.)

17/29 Iulie, 1889.

Iubite frate! După cum scii, Mercurĭ la 7 și 30 min. séra am pornitŭ din Brașovŭ cu societatea germană de gimnastică din Bucurescĭ (Bukarester Turn-Verein). Timpulŭ, cam înouratŭ, nu ne-a permisŭ sĕ admirămŭ, decâtŭ ca printr'unŭ vĕlŭ, posițiile frumóse din câmpiile Transilvaniei; apoi începù a și ploua așa, că trebuì sĕ închidemŭ ușĭ și ferestri, ne mai fiindŭ nicĭ vorbă de statŭ pe peronulŭ vagonului. Atuncĭ obosela călĕtoriei dela Bucurescĭ și a petrecerei dela Brașovŭ, unde societatea de gimnastică de acolo ne făcuse o primire strălucită, cu stégulŭ și orchestra în frunte și ne îndopase cu bere patru césurĭ dearêndulŭ, ne hotărî sĕ ne gătimŭ de odihnă. Fiindŭ îndesuițĭ în vagóne întocmai ca sardelele, amŭ fi fostŭ osândițĭ mulțĭ sĕ dormimŭ d'anpiciórele, décă, în lipsă de cufere, spre a fi mai ușorĭ la drumŭ, nu ne-amŭ fi luatŭ geamantane mai multe. Schimbându le menirea, ce au, de a ne căra vestmintele — improvisarămŭ din ele paturĭ, pe carĭ ne ghemuirămŭ cum puturămŭ până la ḑiuă. Trezițĭ unŭ momentŭ la Sighișóra — unde ploua ca'n vremea diluviului — spre a lua pe unŭ prietinŭ ce ne precedase, gimnasticii ce ne așteptau, spre a ne vedé, îșĭ încercaseră într'atâtŭ puterile cu betura, — că nu mai găsirămŭ nicĭ unŭ picŭ de bere sĕ fiă de leacŭ. Despre ḑiuă — străbătêndŭ unŭ șirŭ de dealurĭ și o serie de tunelurĭ, sosiiu, la óra $5^1/_2$ diminéța la Clușiu, situatŭ la pólele dealurilorŭ, pe unŭ rîu mocirlosŭ, unŭ orășelŭ, de unde pornescŭ tóte injuriile la adresa Românilorŭ. Aci la gară ne aștepta, mese întinse cu cafelele servite, pe carĭ tăbărîrămŭ cu furia unorŭ lupĭ flămênḑĭ. De aci până la Revŭ drumulŭ e unŭ colțŭ din țéra Elveției. Urmândŭ cursulŭ unui rîu, ce taiă munții în rîpĭ vulcanice, ni se părea unŭ momentŭ a fi pe Valea Prahovei, la Orății. De aci peisagiulŭ perde din ce în ce din farmeculŭ sĕu până la Oradea, situată pe rîulŭ Crișŭ. Orașulŭ are unŭ aspectŭ pitorescŭ și catedrala greco-catolică se impune privirei. Regretândŭ, că fratele Iosifŭ Vulcanŭ n'a fostŭ aci spre a'i strînge mâna, trecui dorindu-i sĕ țină îndelungŭ încă steagulŭ beletristicŭ românŭ de dincóce. Acum peisagiulŭ devine monotonŭ, ca vecĭnicile osanale despre multŭ trîmbițatulŭ regimŭ de libertate ungurescŭ. Suntemŭ în pusta Ungariei, o nesfêrșire de câmpii băltóse. In zadarŭ luamŭ cu asaltŭ cușcele conductorilorŭ, sperândŭ a vedé mai departe altceva. Trecêndŭ de Sânt-Micloșŭ și alte sate cu casele totŭ așa de uniforme — albe și cu coperișŭ de scândurĭ — sosiiu la Solnocŭ, unde, ca sĕ capețĭ o bere, trebue sĕ numerĭ întâiu paralele. Se cunósce, că suntemŭ în Țéra-Ungurescă.

In sfêrșitŭ étă-ne la $1^1/_2$ ajunșĭ la Pesta, unde abia aveamŭ timpŭ sĕ prânḑimŭ în fugă. Peste o jumĕtate de ceasŭ pornimŭ la Viena, pe linia de Sudŭ, Revĕdŭ, ocolindŭ orașulŭ, zidirĭ și posițiunĭ, pe carĭ le-amŭ vĕḑutŭ acum patru anĭ, bucurosŭ că itinerarulŭ nostru îmĭ permite a vedé nouĕ posițiunĭ, linia de nordŭ fiindu-mĭ deja cunoscută. Afară de podulŭ peste Dunăre și de fortăréța Blocksberg, Buda nu ofere nimicŭ interesantŭ în partea acésta. Trecemŭ Comornulŭ, situatŭ în malulŭ Dunărei. Raab, miserabilŭ așeḑatŭ într'o câmpiă băltósă, pe rîulŭ cu acelașŭ nume și Bruck, orașŭ frumosŭ pe Laita, la granița Ungariei. Legióne de iepurĭ, ascunșĭ în grâne orĭ prin brazde, fugŭ spăriațĭ de sgomotulŭ trenului, de le scăpĕră călcâele.

Suntŭ $7^1/_2$ óre, când întrămŭ în gara statului (Staatsbahn) la Viena. O duzină de omnibuse, angajate de societate, ne așteptă înșirate la liniă în piéța gărei, pentru a ne duce coborîndŭ și urcândŭ prin o seriă de strade mărginașe cu case negre și posomorîte la gara de

că Principele Ferdinandŭ, nepotŭ alŭ M. S. Regelui, a fostŭ desemnatŭ ca moștenitorŭ presumptivŭ alŭ Corónei, și a primitŭ titlulŭ de Alteță Regală, Principe alŭ Românieĭ.

***

Aniversarea luptei dela Piskupitz, în care s'a distinsŭ regimentulŭ 64 de infanteriă din Orăștiă, cea mai mare parte Românĭ, apoi Sașĭ, a fostŭ serbată la 14 Iulie.

***

Procentele legale. Ministrulŭ Baross s'a adresatŭ nu de multŭ către camera comercială și industrială și către senatulŭ bursei din B.-Pesta, întrebându-le, că óre n'ar fi cu scopŭ sĕ se cadă interesele legale dela 6 la 5 la sută? Ambele aceste corporațiunĭ au ținutŭ o conferință comună asupra acestuĭ obiectŭ. In tótă conferința numai unulŭ singurŭ a fostŭ pentru reducere, toțĭ ceilalțĭ au fostŭ contra scăderii dobânḑilorŭ. In sensulŭ acesta se va rĕspunde și ministrului.

***

Inaugurare. „Românulŭ" află, că d-niĭ Al. Odobescu, V. A. Urechiă, Al. Vițu și Anghelŭ Demetrescu au fostŭ însărcinațĭ de d. ministru alŭ instrucțiunei publice, ca sĕ represinte universitatea și liceele române la inaugurarea noului localŭ alŭ Sorbonei din Parisŭ.

***

Invĕțămêntulŭ în România. Ni-se împărtășescŭ, că comisiunea însărcinată de ministeriulŭ cultelorŭ și instrucțiunei publice din România cu elaborarea unui proiectŭ de *„Programă analitică a studiilorŭ din scólele primare urbane"* își va înainta în ḑilele acestea operatulŭ sĕu. Președintele acestei comisiunĭ, cunoscutulŭ nostru compatriotŭ, d-lŭ Borgovanŭ, prof. la școla normală de institutorĭ din capitală, a datŭ o astfelŭ de direcțiă lucrărei, încâtŭ institutorii (învĕțătorii de la orașe) sĕ véḑă dintr'ênsa nu numai ce materiă au sĕ predea din fiăcare studiu în fiăcare lecțiă, ci și *modulŭ* — cum?, și *mijlócele* — prin carĭ s'ar puté ajunge mai ușorŭ și mai degrabă la ținta învĕțămêntului. Acéstă programă, décă va fi votată de consiliulŭ generalŭ de instrucțiă (ce se întrunesce la 1 Septemvre a. c.) are sĕ ușureze multŭ mersulŭ învĕțămêntului primarŭ urbanŭ, și pentru institutorĭ are sĕ devină unŭ adevĕratŭ *„Vade mecum"* didacticŭ.

***

Alŭ 4-lea batalionŭ din reg. 63 de inf., staționatŭ în Clușiu, după manevre va fi permutatŭ dela Clușiu la Bistrița, din causă că casarma din Clușiu nu este corĕspunḑĕtóre. Autoritățile orășenescĭ au cerutŭ dela comanda militară, ca sĕ nu fiă strămutatŭ batalionulŭ, promițĕnd că, décă împrejurările vorŭ permite, orașulŭ va edifica o casarmă corĕspunḑĕtóre, până în anulŭ 1891. Comanda a rĕspunsŭ însĕ, că strămutarea batalionului 4 la Bistrița este deja hotărîtă și de aceea nu se póte revoca. Décă orașulŭ însĕ va edifica casarma numită la terminulŭ de mai susŭ, comanda militară lasă a se spera, că numĕrulŭ de acum alŭ ostașilorŭ din Clușiu va fi restabilitŭ.

***

Filoxera în Ardealŭ. Unŭ raportŭ oficialŭ alŭ vice-șpanului din comitatulŭ Hunedórei către ministrulŭ ungurescŭ de agricultură arată, că esistența filoxerei s'a constatatŭ și în comuna *Romosŭ* de lângă Orăștiă. De altmintrelea, după cum comunică „E. G.", ministrulŭ de agricultură a numitŭ o comisiune, care sĕ cerceteze tóte viile din Transilvania. Ca comisarŭ guvernialŭ pe lângă acéstă comisiune este numitŭ fișpanulŭ conte Gavrielŭ Bethlen.

***

Mâncațĭ de urșĭ. In pădurea Lemheny din Sĕcuime au fostŭ mâncațĭ de urșĭ doi boi ai unui fabricantŭ de spirtŭ din Chezdi-Oșorheiu.

***

Cameră comercială austro-ungară în Salonicŭ. Ministerulŭ ungurescŭ de comerțŭ a încunosciințatŭ camera comercială și industrială din Brașovŭ, că în Salonicŭ s'a constituitŭ o cameră comercială austro-ungară, care e gata a da firmelorŭ din patriă informațiunĭ nu numai în privința firmelorŭ de acolo, ci și în privința afacerilorŭ comerciale, și eventualŭ a propune și agențĭ capabilĭ.

***

Focŭ. In Kiss-Kasson din Sĕcuime au arsŭ 4 șurĭ, 1 șoponŭ și 1 cotețŭ de porcĭ. Paguba e de 1300 fl.

***

Poliția din Bucurescĭ a prinsŭ o Unguróică, anume Maria, care aduna fete din Ungaria și le instala prin case de prostituțiĭ în Bucurescĭ. Unguróica a fostŭ dată pe mâna parchetului.

***

Sinuciderĭ. In Sighișóra casurile de sinucidere nu suntŭ rarĭ. In sĕptĕmâna trecută s'au sinucisŭ unŭ învĕțăcelŭ lemnarŭ și două femei, între carĭ o fată din familiă bună. — In peștera de puciósă dela Turia — pe muntele Büdös — în Sĕcuime, a fostŭ găsitŭ cadavrulŭ unui tinĕrŭ candidatŭ de profesorŭ, anume: Kleinschmidt din Obersdorf în Silesia; motivulŭ sinuciderei e dragoste nenorocită, precum s'a doveditŭ dintr'o scrisóre aflată în busunarŭ, — cu unŭ portretŭ alŭ unei frumóse fete — în care i-se comunicase, că iubita lui se logodise cu altulŭ. Totŭ în acea peșteră s'a găsitŭ mortŭ în ḑilele acestea unŭ turistŭ din Viena, anume Dr. Rosenberg. — In Clușiu s'a împușcatŭ o calfă de croitorŭ ungurŭ.

***

La tarfu pe zone. Erĭ în prima ḑi dela punerea în vigóre a tarifului pe zone, s'a observatŭ la plecarea trenului de persóne atâtŭ la cassă, câtŭ și la loculŭ unde se primescŭ bagagele o mare îmbulzélă la gara de aicĭ. In interesulŭ comodităței publicului călĕtorŭiĭ atragemŭ atențiunea, că se potŭ cumpĕra bilete de drumŭ și dela *biroulŭ orășenescŭ de călĕtoriĭ* din orașŭ (strada Vămii N. 10) unde se póte preda și bagagiulŭ. In acestŭ birou se potŭ cumpĕra bilete chiar cu 48 de óre înainte de plecarea trenului și bagagiele se potŭ preda în fiecare ḑi până la $5^1/_2$ óre p. m. Cu acéstă ocasiune mai facemŭ atențĭ pe on. noștri cetitorĭ, că acum se dau și *bilete de circulațiune* (Rundreisekarten) cu prețulŭ zonelorŭ, ne mai avêndŭ lipsă călĕtorii cu aceste bilete a scóte bilete în totŭ percursulŭ călĕtoriei lorŭ și putêndŭ sĕ-șĭ întrerupă călĕtoria.

***

Concertulŭ virtuosului în violină *Leo Altmann* în vêrstă de 13 anĭ, cu concursulŭ d-șórelorŭ Maria Bányai și Maria Rosenkranz și alŭ d-lorŭ Iuliu Jaschik, dirigentŭ de corŭ, Friederich Stenner, Karl Adamŭ și încă alŭ câtorva diletanțĭ, se va da mâne séră, Sâmbătă în 3 Augustŭ n. în sala hotelului Nr. 1, cu următorulŭ programŭ: 1. Ch. de Beriot: Scène de ballet, pentru violină cu acomp. de pianŭ. 2. Kükken: Duett, pentru vocĭ cu acomp. de pianŭ. 3. Airs: Variés VII, pentru violină cu acomp. de pianŭ. 4. Zwei Lieder pentru bariton: a) Fr. Schubert: Liebesbothschaft; c) M. v. Weinzierl: Horch auf du träumender Tannenforst, cântate de d-lŭ Fr. Stenner, acomp. pe pianŭ de d-lŭ Iulius Jaschik. 5. Concert-Ländler pentru 2 violinĭ solo cu acomp. de quartett de violine. 6. Karl Huber: I. ábránd Repülj fecském, cu acomp. de pianŭ. Inceputulŭ la $8^1/_2$ óre. Bilete de intrare se află de vêndare în libräria d-lui H. Zeidner și Filială, și séra la Cassă.

Fiascurĭ kulturegyletiste.

Cetimŭ în fóia tiszaistă „Nemzet" Nr. 205:

Fiiulŭ vestitului Hurban a scrisŭ de curêndŭ într'o fóiă panslavă din Turoțŭ-St.-Mărtinŭ, că Kulturegyletulŭ din părțile de susŭ, la a căruĭ activitate dela începutŭ s'a născutŭ o larmă atâtŭ de mare în cercurile panslave nepatriotice, abia póte arăta de când esistă unŭ succesŭ vrednicŭ de a fi numitŭ; interesulŭ membrilorŭ e paralisatŭ, puterea reuniunei scade mereu. Ce privesce însĕ instrucțiunea limbei maghiare, așa se esprimă despre acéstă Hurban, care pășesce pe urmele tatălui sĕu, că copilulŭ învĕță, nu'i vorbă, sĕ citéscă și sĕ scrie unguresce, dér că numai slovăcesce vorbesce ca și mai 'nainte.

In legătură cu acésta scrie unŭ raportorŭ maghiarŭ din părțile de susŭ luĭ „Nemzet", că unele comitate provinciale ale reuniunei abia au primitŭ de șépte anĭ câțĭva florinĭ din contribuirile membrilorŭ; ba suntŭ comitate, unde comitetulŭ nicĭ nu s'a formatŭ, n'au nicĭ o ședință și unde zacŭ nedeschise scrisorĭ ce atingŭ reuniunea.

Se'nțelege, că reptilei tiszaiste nu-i pare bine de acéstă stare de lucrurĭ și aduce ca esemplu „activitatea" și „succesele" Kulturegyletuluĭ ardelênŭ. Ce privesce însĕ învĕțarea limbei unguresci în școlă, pretențiunile statului privitóre la acésta — ḑice reptila — s'au mișcatŭ pe tĕrêmŭ strictŭ legalŭ și décă succesele în cei ḑece anĭ trecuțĭ nu satisfacŭ, ministrulŭ de instrucțiune își va face datoria pentru dobêndirea unorŭ succese mai bune.

Cum vedemŭ maghiarisarea între Slovacĭ sufere fiascurĭ, care desperéză pe guvernŭ și pe Kulturegyletiștĭ. Și fiascurĭ vorŭ suferi dușmanii naționalităților nemaghiare pretutindenea, câtă vreme părinții vor vorbi cu copiiĭ lorŭ numai în limba lorŭ națională. Apoi câtŭ pentru epitetulŭ de „nepatrioțĭ" adresatŭ celorŭ, carĭ nu'șĭ vêndŭ némulŭ, acela numai onóre le potŭ face; ér pretinsele „succese" ale Kulturegyletului ardelenescŭ suntŭ mofturĭ, flécurĭ, orĭ minciunĭ kulturegyletescĭ, cum vei vré sĕ le ḑicĭ.

Corespondența „Gaz. Trans."

Din Nordulŭ Transilvaniei, Iulie 1889.

Nu departe de orașulŭ Deșiu, municipiulŭ Solnocŭ-Dobêca, se află comuna Sân-Mărgita, care este situată pe ţĕrmurulŭ stângŭ alŭ Someșului mare. Comuna acésta este locuită de $^3/_4$ Românĭ, ér $^1/_4$ Maghiarĭ. — Locuitorii sĕi se aflau înainte de acésta cu câteva decenii într'o stare materială fórte bună, așa încâtŭ la fiă-care țĕranŭ puteai sĕ vedĭ câteva vituțe, bucatele trebuinciόse, cu unŭ cuvêntŭ țĕranulŭ din Sân-Mărgita era îndestulitŭ cu sórtea sa. Astăḑĭ însĕ în Sân-Mărgita se află cea mai mare miseriă, poporulŭ a devenitŭ proletarŭ, e silitŭ sĕ mérgă la lucru ca ḑilerŭ în orașulŭ vecinŭ Deșiu, unde, necăpĕtândŭ de lucru, razimă zidurile caselorŭ. Alțiĭ lăsându-șĭ casele, nevestele și copiiĭ fără pâne și fără nicĭ unŭ ajutorŭ, au trecutŭ în România. *Numĕrulŭ celorŭ ce au trecutŭ în România, trece peste o sută de inșĭ.*

Acestea suntŭ tristele urmărĭ de o parte ale comassărei sĕvêrșite la 1876 în defavorulŭ locuitorilorŭ țĕranĭ, carĭ au avutŭ pămêntŭ bunŭ înainte, ér după comassare au căpĕtatŭ pămêntŭ rĕu și mai puținŭ decâtŭ au avutŭ. De altă parte însĕ multŭ au contribuitŭ la sĕrăcirea poporului și dările apăsătóre, carĭ pe ḑi ce merge se înmulțescŭ, așa încâtŭ bietulŭ țĕranŭ continuu e despoiatŭ și nicĭ cele de lipsă pentru susținerea vieței nu e în stare a și-le câștiga.

Dér nu numai acestea suntŭ causele, carĭ sĕrăcescŭ pe poporulŭ din Sân-Mărgita, ci nenumĕrate suntŭ acelea. Vomŭ aminti câteva: De unŭ timpŭ încóce s'a lățitŭ într'unŭ gradŭ înspăimêntătorŭ și bĕutura de vinarsŭ, care pe ḑi ce merge

---

Nord, splendidă la lumina lampelorŭ electrice.

Neodihna din ajunŭ învĕțându-mĕ minte d'a mai călĕtori pe clasa III, fiă și cu unŭ trenŭ de plăcere și între cunoscuțĭ, schimbai aci biletulŭ pe unulŭ de cl. II, și peste două óre dela sosirea în Viena, ne urmarăm călĕtoria. „E nóptе, întunerecŭ", cum ḑice, nu-mĭ mai aducŭ aminte ce poetŭ, și, ca sĕ-mĭ rĕsbunŭ de neodihna din nóptea trecută, cu ajutorulŭ perinei și alŭ pledului mi-arangiai așternutulŭ celŭ mai minunatŭ — trăgêndŭ două somnurĭ strașnice până la Linz, unde trecurămŭ Dunărea, Vinerĭ la 4 ceasurĭ diminéța. Dér nicĭ nu-mĭ părŭ rĕu, că m'am deșteptatŭ! Alpii Salzburgului cu zăpada lorŭ vecĭnică deoparte, ai Bohemiei de alta, formézǎ drumului cadrulŭ celŭ mai încântătorŭ. Traversămŭ o regiune de bradĭ și unŭ peisagiu pitorescŭ, care devine din ce în ce mai accidentalŭ. La $8^1/_2$ sosiiu la Brunau, frumosŭ situatŭ pe rîulŭ Inŭ, peste care dincolo e Simbach, granița Bavariei. Intre aceste două orașe, unŭ stâlpŭ văpsitŭ albŭ cu albastru arată frontiera.

Vama bavareză, spăimêntată de atâta potopŭ de Turn-Vereiniștĭ, și ne mai avêndŭ bilete de verificare, renunță bucurosŭ d'a ne mai cerceta bagajele, lăsându-ne trecerea *frei*. Dér décă vama e delicată, restaurația e ordinară și ca serviciu și ca manieră. De aci căpĕtămŭ bilete pe basa cărțilorŭ de serbare (Festkarte) cu reducțiă de 50%, dusŭ și întorsŭ, valabile până la 20 Augustŭ n., căcĭ aplicarea tarifului pe zone în Ungaria, dela 1 Augustŭ, a făcutŭ, ca biroulŭ din Brașovŭ, care organisase acéstă călĕtoriă, sĕ ne restitue banii pentru întórcere. De aci până la München, afară de câțiva chilometri câtŭ drumulŭ suie cursulŭ Isarului, peisagiulŭ nu presintă nimicŭ interesantŭ, décă nu câteva sate, ce denotă bunăstarea locuitorilorŭ. Totulŭ e îngrijitŭ și cultivatŭ. Injugarea boilorŭ de córne, în locŭ de céfă, cum se obicĭnuesce la noi, mi-a atrasŭ atențiunea. Vitele se arată frumóse și câmpiile mănóse.

La 1 și $^1/_2$ întrămŭ în prima gară a Münchenului. Curiositatea călĕtorilorŭ devine febrilă și toțĭ se grămădescŭ la gemurĭ. Trenulŭ ocolesce orașulŭ și livadea Teresa, unde se va face serbarea, la pólele Rumes-halei și a statuei Bavariei, ce ne smulge admirațiă. Câmpia fâlfâe de stégurĭ, ridicate în giurŭ și pe pavilónele ce s'au construitŭ acĭ. Fabricele de bere se ținŭ lanțŭ, și liniile ferate suntŭ ocupate de unŭ șirŭ nenumĕratŭ de vagóne purtândŭ produsulŭ și firmele acestora. Acum sosimŭ în splendida gară centrală, una din cele mai marĭ și mai frumóse din Europa. Landaurĭ câtŭ arca lui Noe de marĭ, cu vizitii purtândŭ cilindru și uniformă galonată umplu piața. Aruncându-ne într'una, dămŭ adresa fóiei nóstre de cvartirŭ „Schulhaus: Frauenstrasse, N. 25", și, lăsațĭ în grija lui, admirămŭ pe îndelete orașulŭ și construcțiele. O casă cu frescurĭ alegorice înscĭințându ne, că suntemŭ într'unŭ orașŭ de artă, ne atrage privirea. In capĕtulŭ stradei „Neuhauser" unŭ arcŭ de triumfŭ vînĕtŭ cu ghirlande de verdéță și stindarde pórtă nisce versurĭ prin care ni-se uréză bună-venire. Tóte casele, tóte ferestrele suntŭ gătite cu florĭ, coróne, stégurĭ, ghirlande și covóre. Traversămŭ Marien-platz, trecemŭ pe sub gangulŭ Vechei Municipalitățĭ și prin piața Victualielorŭ, și étă-ne ajunșĭ la destinațiă. Sunămŭ. Unŭ haus-meister ne primesce cu urarea „Gut heil" și ne lasă alegerea între întinsele sale de clasă, transformate în dormitóre. Luândŭ posesiune de câte o saltea de pae întinsă josŭ, așternută cu unŭ cercéfŭ de pânză grósă și o coverturǎ de lână, ne așeḑămŭ bagagiele pe poliță și în cuierele dela căpĕtâiu și grăbimŭ a ne face toaleta — suntemŭ nespălațĭ de două ḑile — spre a puté visita orașulŭ cu unŭ momentŭ mai curêndŭ.

In viitórea scrisóre urmarea.

Sĕnĕtate și voiă bună!

Caros.

ia proporţiunĭ totŭ mai marĭ. Celŭ mai dintêiu remediu în contra acestui rĕu ar fi, credŭ eu, câte o predică acomodatŭ în sf. biserică, unde sĕ se combată, învețe şi depărteze poporulŭ dela acéstă patimă primejdiósă.

Someşanulŭ.

Rebrişóra, in Iulie 1889.

Domnule Redactorŭ! In ḑiua de Sf. Rosalii anulŭ curentŭ în comuna *Rebrişóra* (situată dela Năsĕudŭ spre ostŭ în depărtare de $^1/_2$ de óră) s'a întreprinsŭ primulŭ pasŭ pentru clădirea unei bisericĭ nouĕ. Acéstă comună curatŭ românéscă numĕră peste 2500 de suflete gr. catolice şi are douĕ bisericĭ vechĭ în stare fórte slabă. Averea bisericéscă, după cum dovedescŭ ultimele rațiunĭ bisericescĭ, date pănă la finea lui Decemvre 1887, abia trece peste 2000 fl. v. a., constătătóre în mare parte şi din capitale periclitate.

Inițiativă seriósă pentru ridicarea altorŭ clădirĭ bisericescĭ nouĕ şi corĕspunḑĕtóre timpului şi numĕrului poporațiunei de aicea pănă acum nu s'a făcutŭ. In ḑiua de sf. Rosalii a. c. s'a făcutŭ primulŭ pasŭ. Incidentulŭ, din care s'a purcesŭ la acestŭ pasŭ, este următorulŭ:

Incă în tómna anului trecutŭ (1888) d-lŭ căpitanŭ în pensiune, Artemiu Cârculŭ, născutŭ în Rebrişóra, ér de presentŭ cu locuința în Slavonia în oraşulŭ Viencowce, cu ocasiunea sânțirei gimnasiului rom. gr. cat. din Năsĕudŭ a cercetatŭ şi comuna sa natală *Rebrişóra*, pe carea de 32 de anĭ nu o vĕḑuse.

Pe câtŭ de plăcută şi îmbucurătóre impresiune a făcutŭ asupră-şĭ ridicarea pomposului gimnasiu din Năsĕudŭ, a bisericei celei nouĕ de aicea şi din alte localitățĭ, pe carĭ în calea sa le-a întêmpinatŭ, pe atâtŭ de rea şi neplăcută impresiune a făcutŭ asupră-i starea cea slabă a celorŭ 2 bisericĭ micĭ şi vechĭ, pe carĭ le aflase în comuna sa natală.

Cumcă rea impresiune a făcutŭ asupră-i acéstă împrejurare, se dovedesce prin aceea, că îndată după depărtarea-i de aicea a scrisŭ d-lui advocatŭ Ioachimŭ Mureşanu din Năsĕudŭ, născutŭ totŭ în Rebrişóra, o amicală epistolă, în carea, între altele multe, se potŭ ceti şi următórele şire:

„Frate Ioachime! Cu mare durere am vĕḑutŭ, că numai satulŭ nostru Rebrişóra se laudă şi acum cu o biserică bĕtrână de lemnŭ, pe când tóte alte sate pe Someşŭ au bisericĭ frumóse de pétră, óre nu se vorŭ afla ómenĭ demnĭ, carĭ arŭ cugeta mai înțeleptŭ la lucrulŭ acesta, dela care se prețuesce onórea satului nostru, pentru ca străinii sĕ nu ne defaime de totŭ ca ómenĭ fără nicĭ o aplicațiune? Insĕ m'aş bucura din inimă, auḑindŭ, că se vorŭ afla bărbațĭ, carĭ pricepŭ ideia acésta şi vorŭ da mână la împlinirea scopului acestuia supremŭ, la care şi eu oferezŭ de voiă bună 200 fl., v. a. numai de s'ar începe lucrulŭ."

Acestea suntŭ cuvintele d-lui căpitanŭ Cârculŭ. Atâtŭ pe timpulŭ cercetărei acestei comune din partea d-lui căpitanŭ, câtŭ şi pe timpulŭ scrierei acestei epistole, parochia Rebrişóra era în vacanță. Către finea lui Decemvre a. 1888, subscrisulŭ m'am strămutatŭ la acéstă parochiă ca administratorŭ actualŭ localŭ. Indată după strămutare, d-lŭ Ioachimŭ Mureşanu îmĭ împărtăşi cuprinsulŭ scrisórei căpitanului Cârculŭ şi amŭ discutatŭ multŭ împreună asupra modalității, cu carea s'ar puté începe ceva.

La începutŭ — pentru vechia şi înrădĕcinata rĕcélă şi pentru indiferentismulŭ, cu care'mĭ era descrisŭ a fi îmbrăcatŭ poporulŭ din Rebrişóra față de lucrurĭ, — nu am cutezatŭ a păşi pe față cu ideia clădirii unei bisericĭ nouĕ, ci m'am mărginitŭ a familiarisa acéstă ideiă pe cale privată între singuraticĭ. După ce m'am convinsŭ, cumcă suntŭ în Rebrişóra bărbațĭ de aceia, carĭ recunoscŭ a fi timpulŭ supremŭ sositŭ pentru a se clădi şi aci o biserică nouă şi frumósă, am făcutŭ propunerea publice în sf. biserică la poporŭ, luându-mĭ ansă din şirele d-lui căpitanŭ descrise mai susŭ.

Pentru o consultare comună în privința isvórelorŭ de venitŭ şi a altorŭ mĕsurĭ de pregătire s'a convocatŭ întrégă poporațiunea în o adunare pe 28 Aprilie 1889. La acéstă primă adunare s'a adunatŭ poporŭ puținŭ, cu tóte acestea cei presențĭ dimpreună cu curatoria bisericéscă au hotărîtŭ timpulŭ începerei edificărei anulŭ 1893, adecă peste cincĭ anĭ, statorindŭ totodată convocarea altei adunărĭ generale pe ḑiua de Rosalii, când se va alege şi unŭ comitetŭ pentru îngrijirea şi conducerea afacerilorŭ de pregătire. Protocolulŭ acestei şedințe l'am comunicatŭ numai decâtŭ d-lui căpitanŭ, spre a'i dovedi, cumcă şirele d-sale au avutŭ efectŭ. La comunicarea mea, d lŭ căpitanŭ cu datulŭ 25 Maiu îmĭ rĕspunse următórele:

„Stimate Domnule Preotŭ! Cu mare bucuriă am primitŭ epistola d-vóstră şi mĕ ținŭ fericitŭ, că intențiunea mea a aflatŭ imitatorĭ, carĭ au şi hotărîtŭ protocolarminte începerea edificărei bisericei în anulŭ 1893, pentru care hotărîre din inimă vĕ gratulezŭ. Deunăóră am onóre a vĕ însciința, că ce am promisŭ, am şi efectuatŭ, trimițĕndŭ în 10 a lunei acesteia 200 fl. v. a. la d-lŭ Episcopŭ Ioanŭ Szabo, recomandându'i ajutorulŭ de lipsă în ajungerea scopului numitŭ şi sperezŭ, că suma o-ațĭ şi acceptatŭ. Despre acésta mĕ rogŭ a încunosciința şi pe d-lŭ şi fratele Ioachimŭ Mureşanu, ale cărui simțĕminte pentru binele publicŭ suntŭ mie bine cunoscute şi care va fi de mare ajutorŭ. Primițĭ în fine, Domnule, gratulația mea pentru denumirea d-vóstră ca parochŭ în satulŭ nostru" ş. c. l. — *Kîrku* m. p., căpitanŭ.

(Va urma.)

Literatură.

Moştenirea Tronului României, cu unŭ portretŭ alŭ *A. S. R. Principelui Ferdinandŭ alŭ României*, moştenitorŭ presumtivŭ alŭ corónei. Sub acestŭ titlu a eşitŭ de sub tiparŭ o colecțiune de acte interesante privitóre la moştenirea Tronului României. Formatŭ 8^0 de 154 pag. Prețulŭ 1 leu. Tipografi-editorĭ F. Göbl fiii în Bucurescĭ.

*

„Amiculŭ Familiei", diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ cu ilustrațiunĭ; apare în Gherla la 1 şi 15 a fiă-cărei lunĭ în mărime de câte 2—3 cóle şi costă pe anŭ 4 fl., pentru România pe anŭ 10 francĭ. Anulŭ XIII. Proprietarŭ, redactorŭ şi editorŭ *N. F. Negruțiu.* — N-rulŭ 14 dela 15 Iulie conține: Consciința latinității între Românii din seculii trecuțĭ, conferință de V. A. Urechiă; Linu-mĭ trece... (poesiă), de I. Popescu; Odorulŭ celŭ mai scumpŭ (ilustrațiune); Cântăréța (novelă); N'au fostŭ şi nu vorŭ fi (poesiă), de Th. Alexi; Proba de focŭ (comediă într'unŭ actŭ), prelucr. de Irina Sonea Bogdanŭ; Diverse; Glume (cu ilustrațiunĭ).

Mulțămită publică.

Pentru biblioteca şcólei române conf. din opidulŭ Şomcuta-mare amŭ primitŭ prin d-lŭ profesorŭ gimn. din Năsĕudŭ, Ioanŭ Gheție următórele cărțĭ, donate de d-lŭ profesorŭ gimnasialŭ Dr. A. P. Alessi, şi anume: 1. „O escursiune botanică" de Dr. A. P. Alessi. 2. „Despre importanța studiului botanicŭ" Idem. 3. „Despre însemnătatea sciințelorŭ naturale" Idem. 4. „Helveția şi Wilhelm Tell" Idem. 5. Observații şi schițe comparative asupra poetului Eminescu (în 5 esemplare), de Stefanŭ Sturdza. 6. „Lecțiunĭ din Aritmetică", de Mihalescu. 7. „Femeia virtute", de Dr. I. C. Dragescu. 8. „Florința", epopeă națională, cântarea I şi II, de I. Bumbacŭ. 9. „Incercărĭ în literatură", de I. Lăpădatŭ. 10. „Notițe despre Bucovina", de G. Sionŭ. 11. „Istoria Naturală" de Andreescu. 12. „Amiculŭ poporului", călendarŭ pe a. 1881. 13. „Călendarŭ" pe anulŭ 1879. 14. „Arghirŭ şi Elena". 15. „Strigóica", din fantasiile lui N. Gogolŭ. 16. „Trei muerĭ", anecdotă poporală, de N. Trimbițoniu. 17. „Leonatŭ şi Dorofata". 18. „Activitatea vicarilorŭ foranei din districtulŭ Năsĕudului", de Macedonŭ Popŭ. 19. „Unŭ caracterŭ românescŭ," de Dr. I. C. Dragescu. 20. „Douĕ călendare", de Simionŭ Mangiuca pe 1882—1883.

In numele senatului scol. confes. din Şomcuta-mare şi alŭ acelora, carĭ se vor adăpa cu nectarulŭ sciinței din aceste opşóre, subscrisulŭ 'mĭ iau permisiune şi pe acéstă cale a esprima d-lui donatorŭ mulțămita nóstră profundă pentru prețiosulŭ darŭ, asigurându'lŭ, că prin acéstă faptă a d-sale a contribuitŭ în modŭ destulŭ de însemnatŭ la înlesnirea cultivărei naționale a poporului românŭ din aceste părțĭ ale Românimei, espusŭ atâtŭ de tare şovinistului curentŭ de maghiarisare, ce astăḑĭ preocupă spiritele multora într'unŭ modŭ fără de păreche.

Tot-odată constatezŭ cu plăcere, că biblioteca nóstră dispune deja de opurĭ alese, în numere de peste 200 esemplare, între carĭ şi „opurile complete" ale marelui nostru bardŭ naționalŭ Vas. Alexandri, şi că cetirea cărțilorŭ din bibliotecă a luatŭ unŭ avêntŭ fórte îmbucurătorŭ nu numai din partea docențilorŭ şi a altorŭ cărturarĭ din jurŭ, ci şi din partea adulților şi poporului din locŭ, lățindu-se astfeliu gustulŭ de cetire între poporulŭ țeranŭ, ceea-ce trebue sĕ ne fiă de țintă a o efeptui prin tóte părțile locuite de Românĭ.

Cine póte, binevoiéscă a ne mai trimite orĭ ce feliu de scrierĭ şi publicațiunĭ, mai alesŭ de celea menite pentru poporŭ, căcĭ numai sprijinițĭ din partea On. publicŭ românŭ vomŭ puté ajunge scopulŭ ce nĭ-amŭ propusŭ, adecă: de, a înființa în acestŭ centru românescŭ o bibliotecă menită de a lăți gustulŭ de cetire între poporulŭ nostru, înlesnindŭ astfeliu şi modulŭ de perfecționare şi înaintarea pe calea progresului nu numai a poporului românŭ, ci şi a docențilorŭ cu cele mai modeste mijlóce relative la datorințele ce le au.

Şomcuta-mare (Nagy-Somkut), 25 Iulie 1889.

Eliă Popŭ,
învĕțătorŭ.

„ALBINA" institutŭ de creditŭ şi de economii.

Filiala Braşovŭ.

Conspectulŭ operațiunilorŭ de cassă în luna Iuliu 1889.

Intrate:

Numerarŭ cu 30 Iuniu 1889	fl. 14,409.31
Depunerĭ spre fructificare .	185,517.20
Cambii rĕscumpĕrate. . .	122,491.99
Conturĭ curente	106,346.22
Imprumuturĭ pe producte .	14,183,21
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	1,629.88
Monetă	2,510.26
Interese şi provisiunĭ . .	6,458.60
Comisiunĭ.	162.58
Diverse	64,632.51
	fl. 518,341.76

Eşite:

Depunerĭ spre fructificare	fl. 93,926.34
Cambii escomptate . . .	149,366.85
Conturĭ curente.	117,843.81
Imprumuturĭ pe producte .	8,528.05
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	12,288.20
Monetă	10,003.51
Interese şi provisiunĭ . .	1,668.37
Comisiunĭ.	1,731.87
Diverse	116,856.01
Spese şi salare.	954.66
Numerarŭ cu 31 Iuliu 1889	5174.09
	fl. 518,341.76

V. Bologa, m. p. dirigentŭ.　**N. P. Petrescu** m. p. adjunctŭ.

V. Gămulea, m. p. comptabilŭ.

Telegramă part. a „Gaz. Trans."

Procesulŭ „Luminătorului."

Aradŭ, 31 Iulie, 4 óre 10 min.*) Acusatulŭ *Ioanŭ V. Barcianu* a fostŭ *achitatŭ* de juriu cu maioritate de 2 voturĭ. Apĕrătorulŭ *Brediceanu* şi acusatulŭ vorbiră bine şi cu efectŭ. După publicarea verdictului, publiculŭ numĕrosŭ a făcutŭ ovațiunĭ jurațilorŭ şi judecătorilorŭ.

*) Acéstă telegramă, cu tóte că s'a datŭ de cu vreme, nĭ-a sositŭ 4 óre mai târḑiu. Nu înțelegemŭ acéstă întârḑiare, care a fostŭ cu atâtŭ mai regretabilă, cu câtŭ n'amŭ mai pututŭ publica telegrama în numĕrulŭ trecutŭ. — Red.

DIVERSE.

O statistică interesantă. *Parisulŭ* cu 2.327,213 locuitorĭ are unŭ venitŭ anualŭ de 267.171,263 francĭ; *Berlinulŭ* cu 1.252,470 locuitorĭ, 55.170,455 fr.; *Petersburgulŭ* cu 861,353 loc., 16.222,940 francĭ; *Viena* cu 738,849 loc., 48.273,024 francĭ; *B.-Pesta* cu 400,000 loc., 27.475,959 francĭ. Se vine *dare* directă de capŭ în Parisŭ 12.15 francĭ, indirectă 65.53, cu totulŭ 77.68; — în *Berlinŭ* directă 25.90, indirectă 0.71, totalŭ 26.61; — în *Petersburgŭ* directă 13.03, indirectă 1.48, la olaltă 14.51; — în *Viena* directă 36.11, indirectă 5.99, la olaltă 42.10; — în *B.-Pesta* directă 15.11, indirectă 15.92, cu totulŭ 31.03. Din tabela acésta se vede, că darea cea mai mică este în Berlinŭ, mai departe că în Parisŭ, pe când darea directă este fórte mică, cea indirectă este relativŭ fórte mare. — Parisulŭ cheltuesce pe anŭ pentru *scóle* francĭ 21.609,121, pentru *instituțiunĭ publice* fr. 1.873,985, pentru *spitalurĭ* francĭ 19.737,129; *Berlinulŭ* pentru *şcóle* fr. 11.687,818, pentru *instituțiunĭ publice* fr. 7.214,014, pentru *spitalurĭ*, fr. 2.438,329; *Petersburgulŭ* pentru *şcóle* 1.075,691 fr., *instituțiunĭ publice* 949,317 fr., *spitalurĭ* 737,542 fr; *Viena*, *şcóle* 7.503,496 fr., *instit. publice* 6.236,643, *spitalurĭ* 891,112 fr.; *B.-Pesta*, *şcóle* 2.073,934 fr., *instit. publice* 596,255 fr., *spitalurĭ* 138,220 francĭ. Tóte datele acestea suntŭ din 1884, suntŭ însĕ destulŭ de caracteristice.

Necrologŭ.

Erĭ amŭ primitŭ următorrea tristă împărtăşire:

Cu adêncă durere se aduce la cunóscința tuturorŭ consângenilorŭ, amicilorŭ şi cunoscuțilorŭ, că

Georgiu Bârsanŭ,

licențiatŭ în sciințele comerciale şi secretarŭ la creditulŭ agricolŭ de Ilfovŭ în Bucurescĭ, după unŭ morbŭ greu împărtăşitŭ cu s. taine ale muribunḑilorŭ, a încetatŭ din viéță Lunĭ în 17/29 Iuliu a. c. în alŭ 27-lea anŭ alŭ etății, dându-şĭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorului.

Rĕmăşițele pămêntescĭ se vorŭ astruca în 30 Iuliu st. n. a. c. la 5 óre p. m. în cimitiriulŭ românŭ din locŭ.

Fiă-i țĕrêna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Făgăraşŭ, în 29 Iuliu 1889.

Laura Valeria Bârsanŭ născ. *Alutanŭ*, ca soțiă. *Nicolau Cosgaria*, căpitanŭ în pensiune cu soția *Carolina*, ca părințĭ. *Mateiu Bârsanŭ*, căpit. în pens. ca frate, în numele consângenilorŭ.

Tînĕrulŭ Gerge Bârsanŭ şi-a făcutŭ studiele în Anvers (Belgia) ca stipendistŭ alŭ societății „Transilvania" din Bucurescĭ, a fostŭ apoi profesorŭ unŭ anŭ de ḑile la şcóla comercială din Braşovŭ, de unde a trecutŭ în România. Rĕposatulŭ era şi sublocotenentŭ în reserva armatei c. r. austro-ungare. Priméscă multŭ întristata'i familiă sincerile nóstre condolențe!

Cursulŭ pieței Braşovŭ

din 30 Iulie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.45	Vĕnd.	9.48
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.42
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.50	„	9.53
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.75
Imperialĭ - - - -	„	9.79	„	9.75
Galbinĭ .	„	5.60	„	5.61
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.50	„	123.50
Discontulŭ - - - -	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Iulie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.20
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	104.80
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.80
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.80
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	140.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	127.40
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	83.85
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	84.80
Renta de aurŭ austriacă - - - - - -	109.85
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare - -	907.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	318 25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	306.25
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.66
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - -	$9.52^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.65
Londra 10 Livressterlinge - - - - -	119.90

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Escriere de concursŭ.

Pentru stipendiile din *fundaţiunea Kőszeghiană* din Maramurĕşŭ se escrie concursŭ.

Recursele îndreptate cătră comitetŭ sunt a se trimite la subscrisulŭ pănă'n *1-a Septemvre a. c.*

Pentru stipendii potŭ recurge tinerii nobilĭ românĭ gr. cat. din Maramurĕşŭ, şi anume: *studenţii din 1—8 classe gimnasiale, juriştii, practicanţii de advocatură în anulŭ ântâiu, preparanḍii şi studenţii din classele 5—6 ale scólelorŭ reale.*

Cătră recurse sunt a se adnecta:

1. *Carte de botezŭ.*
2. *Atestatŭ oficiosŭ despre aceea, cumcă recurentele este fiiulŭ legiuitŭ alŭ părintelui nobilŭ cu domiciliulŭ statornicŭ din Maramurĕşŭ.*
3. *Atestatulŭ despre finirea cursului trecutŭ cu eminenţă, sĕu atestatŭ, cumcă recurentele a depusŭ bine esamenulŭ juridicŭ prescrisŭ în cursulŭ scolarŭ trecutŭ.*

S. Şugatagŭ, la 29 Iuliu 1889.

Titu Budu,
adrele of. vicar. din Maramurĕşŭ.

Nr. 131, 1.

Nr. 541—1889.

Concursŭ.

128,3—3

La şcólele reuniunei grăniţărescĭ suntŭ de ocupatŭ:

1. Postulŭ de învĕţătorŭ dirigente din *Vestemŭ*, comitatulŭ Sibiiului, cu salariu anualŭ de 300 fl. v. a. cvartirŭ şi lemne de focŭ.
2. Postulŭ de învĕţătorŭ dirigente din *Lisa*, comitatulŭ Făgăraşului, cu salariu anualŭ de 300 fl., eventualŭ postulŭ de învĕţătorŭ secundarŭ la acea şcólă cu salariu anualŭ de 200 fl. v. a. apoi cvartirŭ şi lemne de focŭ.

Reflectanţii au sĕ-şĭ trimită cererile lorŭ — instruate cu tóte documentele prescrise de lege — *pănă în 20 Augustŭ st. n. a. c.* la

Comitetulŭ administratorŭ de fondulŭ şi şcólele foştilorŭ grăniţerĭ din regimentulŭ românŭ I la Sibiiu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḍiarulŭ nostru până acuma.

Administraţ. „Gaz. Trans“.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelaratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	8.—		
Budapesta	8.31	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.20	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.05	1.57	4.49
Huiedin		9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădeşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.35	5.26	6.56
	11.02			7.15
Apahida	11.23			7.48
Ghiriş	12.44			9.13
Cucerdea	1.27			10.04
Uióra	1.34			10.12
Vinţulŭ de susŭ	1.42			10.19
Aiud	2.07			10.45
Teiuşŭ	2.26			11.34
Crăciunelŭ	3.11			12.11
Blaşiu	3.24			12.29
Micăsasa	3.54			1.10
Copşa mică	4.09			1.30
Mediaşŭ	4.39			2.14
Elisabetopole	5.11			2.54
Sighişóra	5.45			3.35
Haşfalĕu	6.12			4.07
Homorodŭ	7.32			5.54
Ágostonfalva	8.17			6.39
Apatia	8.37			7.13
Feldióra	9.06			7.45
Braşovŭ	9.45			8.32
	1.55	5.32		
Timişŭ	2.53	6.15		
Predealŭ	3.28	6.47		
Bucurescĭ	9.35	11.50		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelaratŭ	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucurescĭ		4.40	7.30	*)
Predealŭ		9.12	1.14	5.03
Timişŭ		9.41	1.45	6.22
Braşovŭ	—.—	10.17	2.32	7.23
	4.54		7.07	
Feldióra	5.37		7.44	
Apaţa	6.15		8.09	
Ágostonfalva	6.43		8.29	
Homorodŭ	7.31		9.07	
Haşfalĕu	9.09		10.34	
Sighişóra	9.33		10.46	
Elisabetopole	10.02		11.09	
Mediaşŭ	11.04		11.35	
Copşa mică	11.24		12.19	
	11.39		11.59	
Micăsasa	11.57		12.15	
Blaşiu	12.30		12.43	
Crăciunelŭ	12.45		12.55	
Teiuşŭ	1.13		1.07	
Aiudŭ	2.18		2.11	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14		2.46	
Ghirişŭ	4.01		3.27	
Apahida	5.28		4.47	
Cluşiu	5.56		5.08	
	6.45	5.32		8.—
Nădăşelŭ	7.06			8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireşŭ	7.37	6.11		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	6.43		10.51
Ciucia	9.04	7.12		12.16
Bucia	9.20			12.50
Bratca	9.37			1.19
Rév	9.55	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.20	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.31	11.51	3.29	11.51
Budapesta	6.30	1.55	7.45	9.55
Viena	1.40	7.15	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşenĭ	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóră	8.56

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.35

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Şeica mare		2.38	5.05
Lómneşŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	—
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.